

Створення компанії в Швейцарії

Іноді Швейцарія уявляється чудовою альтернативою для створення компанії. Насправді, незважаючи на те, що Швейцарія знаходиться в самому центрі Західної Європи, вона не входить до складу Європейського Союзу, але при цьому до теперішнього часу користується основними його перевагами за рахунок безлічі двосторонніх договорів, підписаних з цією країною. Крім того, в Швейцарії зберіглася своя власна тверда і стабільна валюта - франк. Вона є настільки твердою, що з недавнього часу зафіксовані негативні процентні ставки за депозитами, що також означає, що процентні ставки за кредитами у цей час є вельми привабливими.

Підприємця можуть мотивувати створити компанію в Швейцарії й інші фактори, наприклад:

- Стабільна та сприятлива система оподаткування
- Можливість співпраці з вищими школами, деякі з яких були визнані на міжнародному рівні
- Можливість працевлаштування багатомовного персоналу
- Відносно гнучке трудове законодавство в порівнянні з законодавством Євросоюзу
- Високі заробітні плати при прийнятних внесках до фондів соцстрахування
- Стабільна політична система
- Ефективна система освіти
- У деяких випадках – ярлик «Swiss Made» («Зроблено в Швейцарії»)
- Відсутність корупції або незначна корупція (6-а з найменш корумпованих країн відповідно до рейтингу країн за індексом сприйняття корупції за 2018 рік, що опублікований *Transparency International*)
- Високий рівень життя

Таким чином, якщо підприємець все ж таки прийме рішення заснувати компанію тієї чи іншої організаційно-правової форми в Швейцарії, то першим кроком, часто складним і вирішальним, є пошук надійного банківського партнера. Тобто, перш за все, необхідно зв'язатися з обраним Вами банком і призначити там зустріч! Наприклад, я часто стикався з ситуаціями, коли підприємці засновували компанію спільно зі своїм нотаріусом, відкривали консигнаційний рахунок в тому чи іншому банку, і в ході своєї діяльності наштовхувалися на перешкоду у вигляді блокування капіталу через відсутність банківського партнера, готового їх прийняти.

Інші ж вважають, що успішно уникнули цього необхідного етапу, придбавши існуючу, але недіючу компанію. Але це рішення необов'язково є оптимальним, оскільки банк, дізнавшись про придбання компанії, може заблокувати кошти до проведення нової перевірки *відповідності вимогам*, що також може потягнути за собою відмову!

Отже, призначте зустріч керівництву Вашого банку, представтесь, поясніть, яку мету Ви переслідуйте в Швейцарії, зазначте походження коштів, що можуть бути використані для оплати капіталу, а також повідомте про можливий рух грошових коштів у майбутньому (походження/цільове призначення капіталу), бажано щоб вони не переміщалися через території, які підпадають під ембарго (Північна Корея, Іран, Крим (як і раніше на цей момент), Судан, Сомалі, Лівія тощо). Якщо одним із акціонерів є ПЗЛ (політично значуща особа), це може

в деякій мірі ускладнити хід справи; те ж саме стосується, наприклад, акціонерів-громадян США (обпікшись на молоці, будеш дути й на воду!).

В цілому, якщо власник підприємства в осяжному майбутньому планує розміститися у власних чи арендованих приміщеннях (нехай навіть невеликих), а також найняти персонал, то для нього зростають шанси на отримання повідомлення банку з позитивним рішенням. Оскільки банки останнім часом дуже пильно стежать за так званими «місцевими» компаніями. У деяких випадках приватні банки можуть більш охоче вступати в комерційні відносини, але через те, що вони дуже часто не спеціалізуються на комерційній діяльності, вартість обслуговування рахунку може виявитися досить високою та/або банк вимагатиме права користування грошовими коштами, що знаходяться під його управлінням, що не завжди є бажаним на початку комерційної діяльності в іншій країні!

Я приділив велику увагу банківському питанню, але це є дійсно дуже важливим! Успішно пройшовши цей етап, Ви зможете швидко рухатися вперед!

Наступний етап: зустріч з нотаріусом, який підготує проект статуту та установчий договір.

На цьому етапі нотаріус, після отримання всієї необхідної інформації, як правило, надає Вам проект протягом наступного тижня.

Крім того, нотаріус повинен знати Ваше рішення по наступних питаннях:

- Організаційно-правова форма (АТ (SA) – акціонерне товариство, ТОВ (Sàrl) – товариство з обмеженою відповідальністю тощо) при цьому 100'000 швейцарських франків для АТ та 20'000 швейцарських франків для ТОВ. Зазначу що ТОВ має оприлюднити склад акціонерів (на веб-сайті комерційного реєстру). Що стосується АТ, то тут інформація про склад акціонерів за межі компанії не розголошується.
- Розмір капіталу, кількість акцій, контактна інформація засновників; часто підприємці прагнуть скоротити капітал наскільки це можливо, але таким діям часто перешкоджають податкові норми. Справа в тому, що акціонерний капітал компанії повинен відповідати масштабам її діяльності. Цей критерій дуже часто застосовується в економічній реальності, і стартовий капітал може дуже швидко виявитися недостатнім.
- Юридична адреса компанії та мета її діяльності.
- Імена осіб, які управлятимуть компанією в майбутньому, а також спосіб управління (порядок підписання). Увага: згідно з швейцарським правом, щонайменше один керівник повинен бути прописаний в Швейцарії та мати можливість зобов'язувати компанію договорами (шляхом проставлення особистого підпису), що спонукає підприємця шукати довірену особу в Швейцарії. Насправді, ця довірена особа володітиме практично всією повнотою повноважень щодо компанії, але при цьому також буде нести відповідальність за всі ризики (банкрутство, податкове навантаження, кримінальна відповідальність тощо).
- Юридична назва (найменування) – нотаріус перевірить, чи не зайняте обране найменування; обрана назва може бути довільною, але не повинна вводити сторонніх осіб в оману.

Для оплати акціонерного/статутного капіталу на сьогоднішній день існує два варіанти:

- Оплата готівкою: грошова сума (в швейцарських франках) переказується на консигнаційний рахунок; вона також може бути переказана в іноземній валюті, проте, якщо на дату створення компанії при перерахунку на швейцарські франки не досягається встановлена сума акціонерного капіталу, нотаріус не зможе продовжити роботу, навіть якщо не вистачає всього лише одного франка.
- - Оплата в натуральній формі: оплата всього або частини акціонерного капіталу здійснюється шляхом внесення матеріальних цінностей, векселів тощо. Цей процес дещо ускладнюється тим, що такі внески підлягають перевірці їх цінності та ліквідності. Вартість цієї операції збільшується за рахунок оплати роботи нотаріуса та втручання аудитора. Крім того, виникає додаткове питання наявності вільних грошових коштів, необхідних для безперебійного функціонування підприємства.

І, нарешті, залишається тільки призначити зустріч у нотаріуса для підписання установчих документів; якщо засновники не можуть бути присутніми або мають труднощі з явкою для підписання, вони можуть оформити довіреність на ім'я довіреної особи, яка підпише документи замість них. Примітка: якщо засновники знаходяться за кордоном, оригінал довіреності необхідно засвідчити та проставити апостиль, а потім вже передати нотаріусу.

Наприкінці зазначу, що деякі піддадуться спокусі придбати існуючу компанію певної організаційно-правової форми під виглядом «компанії-пустушки», тобто недіючої компанії. На цю тему можна написати окрему статтю, в якій, на мій погляд, можна було б продемонструвати, що податкові та правові ризики, які з цього випливають, значно перевищують ризики, пов'язані зі створенням нової компанії.